

TRÆNA KOMMUNE
SEKTOR FOR TEKNISKE TJENESTER

Konsekvensutredning Strandeng og strandsump Nordhusøy, Træna kommune

Gbnr del av 1/317 m.fl.
Arealplan-ID: 202001
Dato: 22.04.2020

LandArk as
landskapsarkitekter mnl

www.landark.no

Rapportens tittel:

Konsekvensutredning Strandeng og strandsump, Nordhusøy, Træna kommune.

Utarbeidet av:

LandArk as

Forfatter

Åsfrid Fagervik, overlandskapsarkitekt mnl

Tlf: 92622556

E-postadresse: fagervik@landark.no

Kontrollert av:

LandArk as

Nina Mari Karlsø, overlandskapsarkitekt mnl

Tlf: 99038025

E-postadresse: karlso@landark.no

Emneord: Konsekvensutredning, strandeng og strandsump, strandsone, Husøy, Nordhusøy, Træna kommune.

Antall sider: 17

LandArk as har intet ansvar dersom rapporten eller deler av denne brukes til andre formål, på annen måte eller av andre enn det LandArk as skriftlig har avtalt eller samtykket til. Deler av rapportens innhold er i tillegg beskyttet av opphavsrett. Kopiering, distribusjon, endring, bearbeidelse eller annen bruk av rapporten kan ikke skje uten avtale med LandArk as eller eventuell annen opphavsrettshaver.

Innhold

1. Innledning	2
2. Sammendrag	2
3. Områdebeskrivelse (0-alternativet)	3
4. Metode	12
4.1 Konsekvensanalyse	13
4.2 Registrering og vurdering av verdi for strandeng og strandsump	13
4.3 Tiltakets påvirkning på naturtypen strandeng og strandsump	14
4.4 Samlet vurdering av konsekvenser	16
5. Avbøtende tiltak	17
6. Konklusjon	17
7. Referanser	17

1. Innledning

Rapporten er en konsekvensutredning innen temaet strandeng og strandsump. Utredningen er gjennomført på oppdrag fra Træna kommune. Forslagsstiller planlegger å legge til rette for et overnattingssted, et samfunnshotell, som skal være tilpasset store sesongvariasjoner. Overnattingsstedet skal bestå av ett hovedbygg med administrasjon, kjøkken, konferanselokale m.m. og egne fløyer for overnatting. Det skal også tilrettelegges for 9 minihotell samt badehus og brygge med småbåtanlegg til gjester og besøkende. Området skal framstå som en attraktiv møteplass både for lokalmiljøet og tilreisende. Det skal tilrettelegges for gjester som vil kombinere naturopplevelser med unik overnatting. Det vil også bli avsatt bebyggelse til museumsvirksomhet for Helgeland museum, verksted som kan brukes av tilreisende kunstnere og lokale innbyggere samt kontorlokale til utleie for tilreisende. Det vil bli tilrettelagt for utearealer mellom byggene. Det vil også bli tilrettelagt for renovasjon inne på planområdet.

I tillegg, og som avbøtende tiltak i planområdet, har forslagsstiller ønske om å tilrettelegge for rekreasjon da spesielt med tanke på å bevare biologisk mangfold. Dette vil bli gjort med tilrettelagte stier og klopper slik at skader fra tråkk kan minimaliseres. Foreslått planområde er på 72,2 daa.

Utredningen er videre basert på innspill fra Fylkesmannen i Nordland vedrørende temaet strandeng og strandsump samt kartskisser «069_Træna_Situasjon_A3_090320» datert 09.03.20. Utredningen er gjennomført i henhold til de krav til konsekvensutredninger som plan- og bygningsloven setter. Utredningen inneholder en beskrivelse av dagens situasjon og en vurdering av mulige konsekvenser for det planlagte inngrepet og avbøtende tiltak.

2. Sammendrag

LandArk as har foretatt en konsekvensutredning for naturtypen strandeng og strandsump i forbindelse med detaljregulering av planområdet Nordhusøy i Træna kommune. Grunnlaget for en verdisetting av området baseres på kriterier for naturtypen strandeng og strandsump og potensiell utbygging av området. Naturtypen framstår som en mosaikk i landskapet og det omfattes av små tangvoller og saltenger ytterst, til brakke og gradvis mer ferske eng-, sump-, og vannvegetasjon. Det er jamfør kartleggingen av området i 2007 ikke funnet noen spesielt sjeldne eller rødlista arter her. Det er likevel en artsrik flora i planområdet. Arealfordelingen i området er skrinn og jorddekt fastmark. Området er tidligere brukt til beitemark. Berggrunnen i området består av sure og fattig bergarter som granittisk gneis og migmatitt. Den marine avsetningen av skjellsand m.m. gir grunnlag for noe mer krevende plantesamfunn. Nærområdet til planområdet er i temakart for kommuneplanens arealdel kartlagt som friluftslivsområder. Planområdet har flere tråkk/stier og tråkkene/stiene i området observeres godt fra flyfoto. Selve planområdet har nærhet til havet og det er god tilgjengelighet til sjøen.

I forslaget til detaljregulering er det foreslått å bruke deler av planområdet til samfunnshotell, minihotell, museum, utleielokaler til verksteder og kontorer, badehus, brygge med småbåtanlegg til gjester og besøkende m.m. I tillegg vil det opparbeides utearealer utenfor de sentralt plasserte bygningene for mer intensiv bruk.

Sammendrag fra konsekvensutredningen:

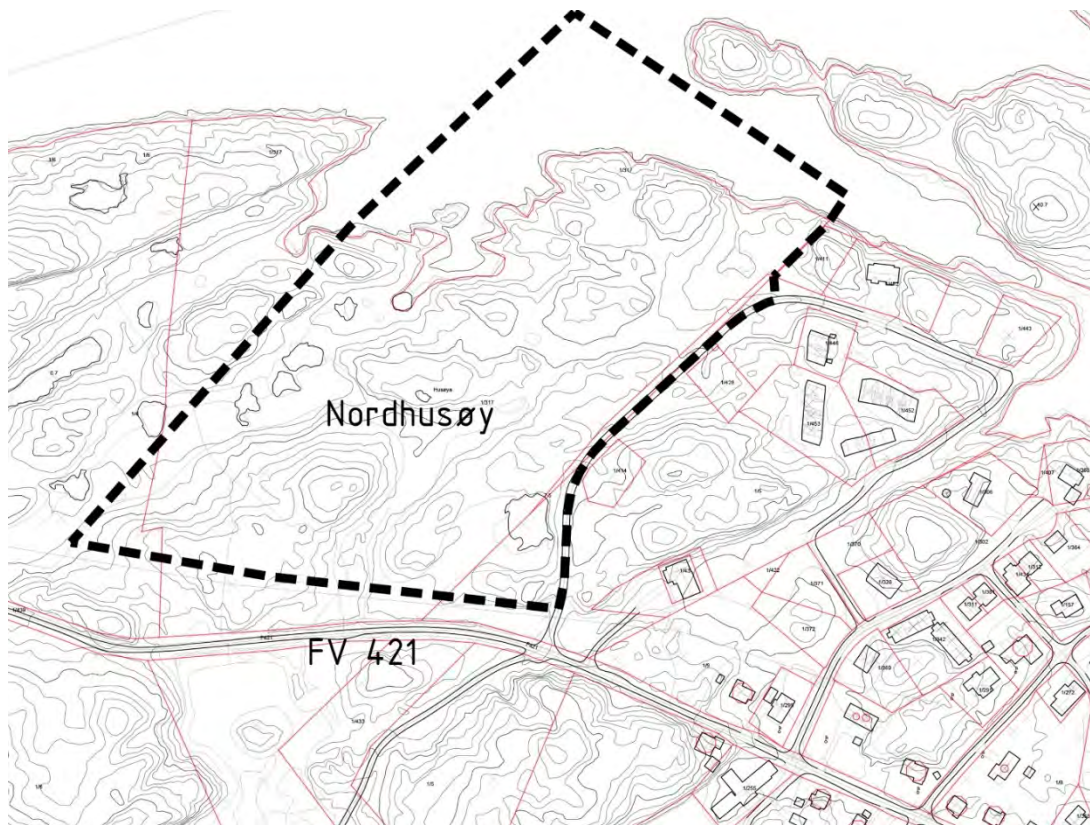
- Naturtypen framstår som en mosaikk i landskapet og det omfattes av små tangvoller og saltenger ytterst, til brakke og gradvis mer ferske eng-, sump-, og vannvegetasjon. Det er jamfør kartleggingen av området i 2007 ikke funnet noen spesielt sjeldne eller rødlista arter her. Det er likevel en artsrik flora her. Lokaliteten er viktig siden miljøet er ganske intakt og variert og representerer en av svært få landhevings- og strandengsystemer i kommunen, derfor vurderes området til å ha stor verdi for naturtypen strandeng og strandsump.

- Tiltakets påvirkning for naturtypen strandeng og strandsump ved utbygging av samfunshotell, minihotell, museum, utleielokaler til verksteder og kontorer, badehus, brygge, veitraseer, parkeringsplass m.m. medfører noe forringelse.
- Tiltakets samlede konsekvens blir med utgangspunkt i konsekvensviften mellom 1 minus og 2 minus, dvs. noe miljøskade for området til betydelig miljøskade for naturtypen strandeng og strandsump.

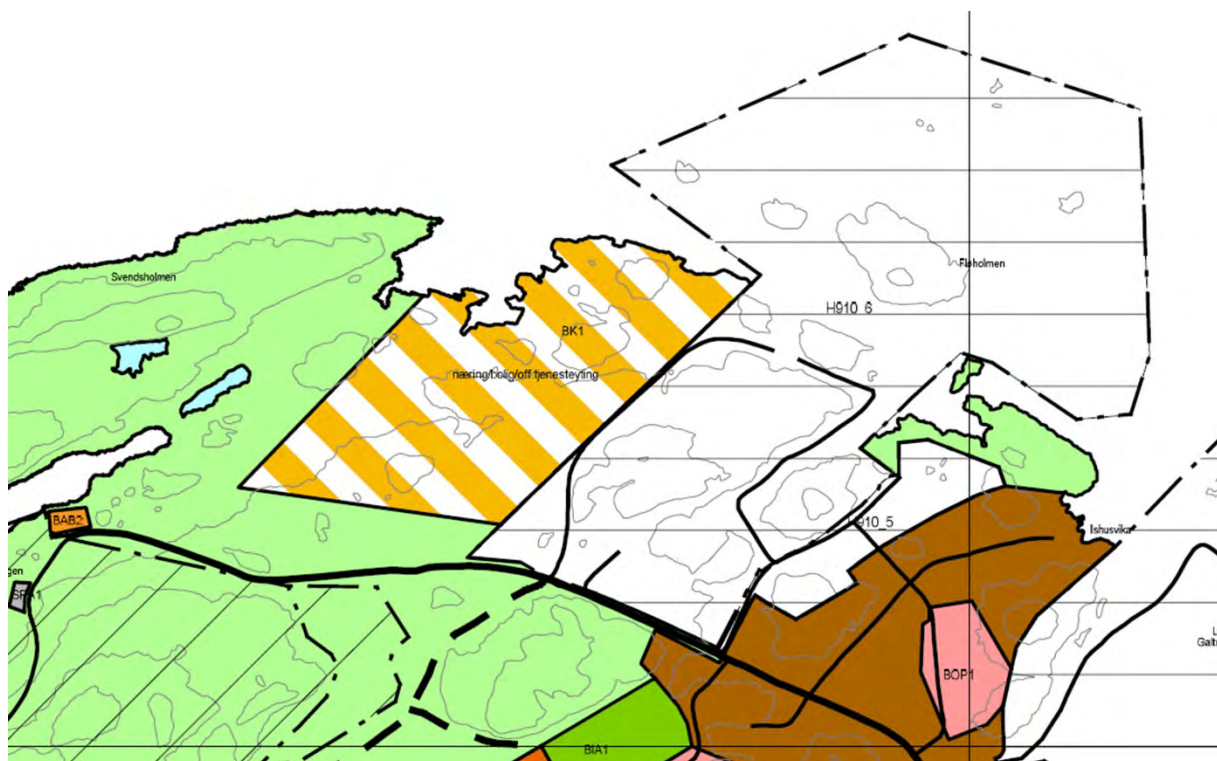
Det foreligger ingen alternative planer for området. 0-alternativet vil dermed ikke medføre endringer fra dagens situasjon. Dette alternativet får da heller ingen konsekvens for naturtypen strandeng og strandsump.

3. Områdebeskrivelse (0-alternativet)

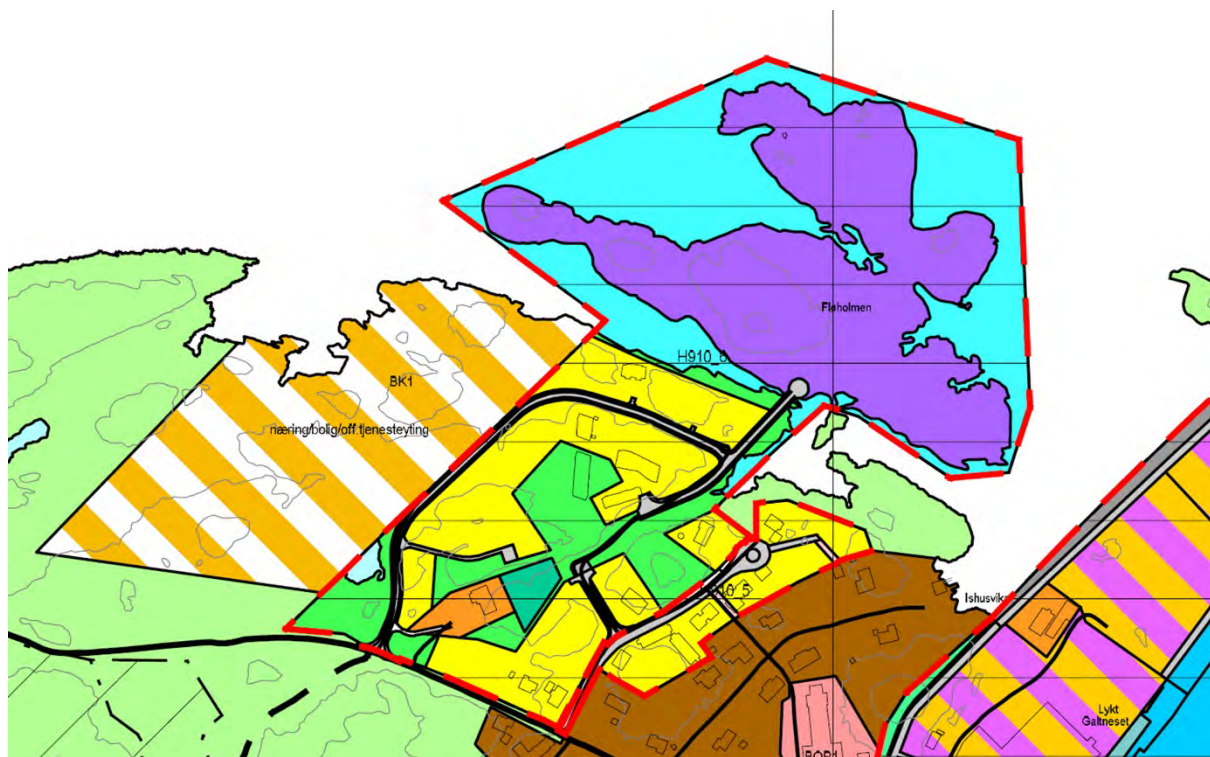
Planområdet omfatter et område på Nordhusøy i Træna kommune. Planområdet omfatter et areal på 72,2 daa, inkludert del av offentlig veg. Planområdet grenser i sør og vest mot utmark, hav mot nord og offentlig veg mot øst, jfr. figur 1 nedenfor. Planområdet består av naturlandskap med en viktig forekomst av naturtypen strandeng og strandsump, og det store strandkomplekset er vurdert som viktig siden miljøet her er et ganske intakt og variert, og der naturtypen representerer en av svært få landhevings- og strandengsystemer i kommunen. Det er en mosaikk og gradvis suksesjon fra små tangvoller og saltenger ytterst, til brakke og innslag av sump- og vannvegetasjon. Det er jamfør kartleggingen av området i 2007 ikke funnet noen spesielt sjeldne eller rødlista arter her. Det er likevel i planområdet en artsrik flora. Arealfordelingen i området er skrinn og jorddekt fastmark. Området er tidligere brukt til beitemark. Berggrunnen i området består av sure og fattig bergarter som granittisk gneis og migmatitt. Den marine avsetningen av skjellsand m.m. gir grunnlag for noe mer krevende plantesamfunn. Ved anleggelse av veien Fløholmen har terrenginngrepet medført at det har kommet inn fremmede arter slik som geitrams, løvetann m.m.

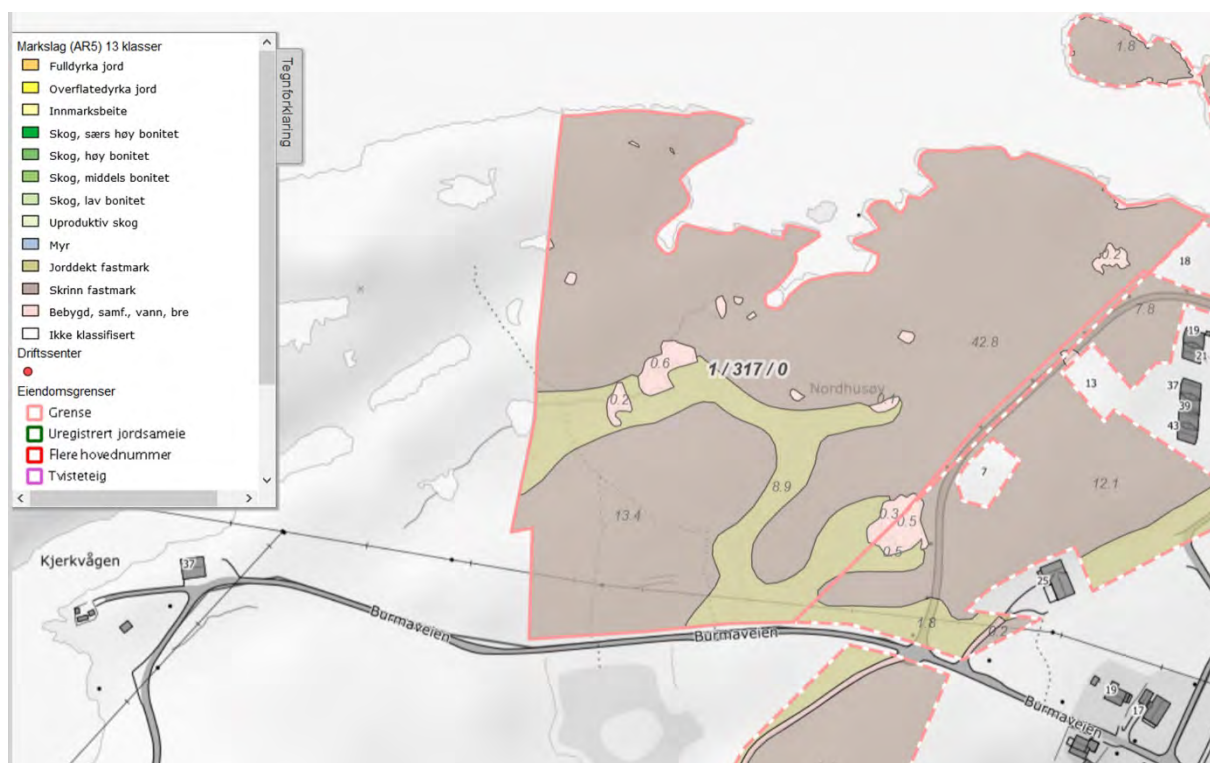
Figur 1. Kartutsnitt fra som viser planområdet med foreslått reguleringsgrense.

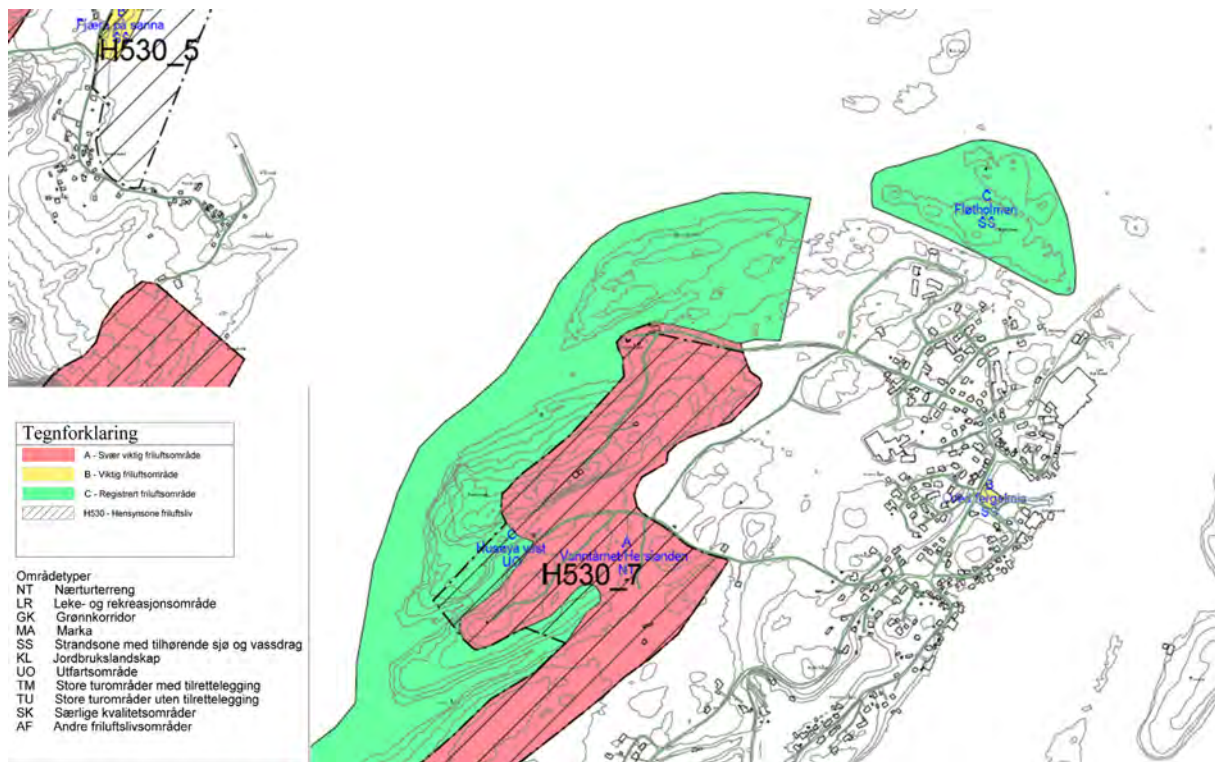
Figur 2. Utsnitt av den nye kommuneplanen for prosjektområdet BK1. Planområdet, Nordhusøy, er avsatt i kommuneplanens arealdel til formålet næring/bolig/offentlig tjenesteyting, BK1. Kommunedelplanens føringer trer inn ved regulering av området.

Figur 3. En mindre del av planområdet omfattes av reguleringsplanen Fløholmenområdet, arealplan-ID 200601, vedtatt 19.06.06. Rødstiplet linje viser planavgrensningen. Del av planområdet er her avsatt til formålet friluftsområde.

Figur 4. Kartutsnitt fra Gårdskart som viser markslaget for planområdet som består av skrin og jorddekt fastmark. Landskapet i planområdet er særpreget da deler av området består av vegetasjonstypen strandeng og strandsump. Vegetasjonen i landskapet er sårbar da det er karrige forhold ute på Træna og tråkk/ mekaniske inngrep i vegetasjonen setter lett avtrykk, jfr. stiene, og forringelsen av vegetasjonen vil være synlig i lang tid.

Figur 5. Vestsiden av Husøy er registrert som et utfartsområde. Kartskissen er utsnitt av temakart fra kommuneplanen som viser kartlagte friluftslivsområder i kommunen.

Figur 6. Dagens situasjon av planområdet. Bildet er tatt mot nordøst og viser veien Fløholmen, planområdet til venstre for veien i bildet. Ved anleggelse av veien Fløholmen har terrengingrepet medført at det har kommet inn fremmede arter slik som geitrams, løvetann m.m.

Figur 7. Dagens situasjon av planområdet. Bildet er tatt mot nord og viser naturlandskapet med vegetasjon og stier.

Figur 8. Bilde av dagens situasjon av planområdet, bildet er tatt mot sør. Bildet viser naturlandskapet med naturtypen strandeng og strandsump og at det er mye fjell i dagen.

Figur 9. Bilde av dagens situasjon av planområdet, bildet er tatt mot øst. Bildet viser naturlandskapet med naturtypen strandeng og strandsump og at det er mye fjell i dagen.

Figur 10. Bilde av dagens situasjon av planområdet, bildet er tatt mot vest. Bildet viser et oppfylt tjern og naturlandskapet med vegetasjon med utsikt mot Trænstaven.

Figur 11. *Bilde av dagens situasjon av planområdet, bildet er tatt mot vest. Bildet viser naturlandskapet med naturtypen strandeng og strandsump.*

Figur 12. *Bilde av dagens situasjon av planområdet, bildet er tatt mot vest. Bildet viser naturlandskapet med naturtypen strandeng og strandsump, og at det er mye fjell i dagen.*

Figur 13. Bilde av dagens situasjon av planområdet, bildet er tatt mot vest. Bildet viser naturlandskapet med naturtypen strandeng og strandsump og at det er mye fjell i dagen.

Figur 14. Bilde av dagens situasjon av planområdet, bildet er tatt mot vest. Bildet viser naturlandskapet med naturtypen strandeng og strandsump, og at det er mye fjell i dagen.

Figur 15. Bilde av dagens situasjon av planområdet, bildet er tatt mot nordvest. Bildet viser strandsonen og vegetasjon som består av naturtypen strandeng, og strandsump og at det er mye fjell i dagen.

Figur 16. Bilde av dagens situasjon av planområdet, bildet er tatt mot nord. Bildet viser strandsonen og vegetasjon som består av naturtypen strandeng og strandsump, og at det er en god del mye fjell i dagen.

Figur 17. Bilde av dagens situasjon av planområdet, bildet er tatt mot nordøst. Bildet viser vegetasjonen i planområdet som består av naturtypen strandeng og strandsump, og at det er mye fjell i dagen.

4. Metode

Konsekvensutredningen er utført med utgangspunkt i krav satt til konsekvensutredning for naturtypen strandeng og strandsump i overordnet plan som ble vedtatt i 02.01.2020 samt innspill fra Fylkesmannen i Nordland og gjeldende forskrift om konsekvensutredninger etter plan- og bygningsloven.

Veiledende dokumenter for metodikk for vurdering av konsekvenser for strandeng og strandsump er:

- Statens vegvesen, 2018, Håndbok V712: Konsekvensanalyser, veiledning
- DN-håndbok nr. 11-2000 og DN-håndbok 13-2007 i forhold til kartlegging og vurdering av biologisk mangfold.
- DN-håndbok nr. 18: Friluftsliv i konsekvensutredninger etter plan- og bygningsloven, 2001
- DN-veileder M-1102: *Kartleggingsinstruks, 2018*
- DN-veileder: *Metode for landskapsanalyse i kommuneplan, 2011*
- NINA: Verdisetting av naturtyper av nasjonal forvaltningsinteresse, rapport 1357, 2017

Følgende alternativer vil bli vurdert i konsekvensanalysen for planområdet:

- Alt. 0 Ingen utbygging
- Alt. 1 Utbygging av Nordhusøy

Positive og negative konsekvenser ved de ulike alternativene skal beskrives. Analysen skal ha en oppsummering/konklusjon samt forslag til eventuelle avbøtende tiltak.

Fremgangsmåte

Arbeidet har bestått av:

- Avgrensning av influensområde.
- Utbredelsen av naturtypen strandeng og strandsump skal beskrives, og konsekvenser av tiltaket i forhold til utbredelsen av naturtypen strandeng og strandsump skal vurderes.

I arbeidet er det brukt ulike kilder til informasjonsinnhenting:

- Kommuneplanen for Træna kommune
- Gårdskart: www.gardskart.skogoglandskap.no
- Arealisdata på nett. Geologi, løsmasser, bonitet: www.ngu.no/kart/arealisNGU/
- Artsdatabanken. Artskart. Artsdatabanken og GBIF-Norge. www.artsdatabanken.no
- Direktoratet for naturforvaltning. Naturbase: www.naturbase.no
- Kommuneplan for Træna, 02.01.20, arealplan-ID 201901
- Befaring

4.1 Konsekvensanalyse

Denne konsekvensutredningen er basert på en «standardisert» og systematisk tre-trinns prosedyre for å gjøre analyser, konklusjoner og anbefalinger mer objektive, lettere å forstå og lettere å etterprøve, og følger metoden i Statens vegvesen sin Håndbok V712: Konsekvensanalyser. I utredningen er det også tatt utgangspunkt i veiledere fra Direktoratet for naturforvaltning og NINA, se kap. 7. Referanser.

Trinn 1. Registrering og vurdering av verdi

Det vil si å vurdere hvor verdifullt et område eller miljø er. Verdien angis på en tredelt glidende skala: lav - middels – høy, og hvor verdien markeres med en pil. Linjalen er sammenfallende med x-aksen i konsekvensviften.

Trinn 2. Tiltakets påvirkning

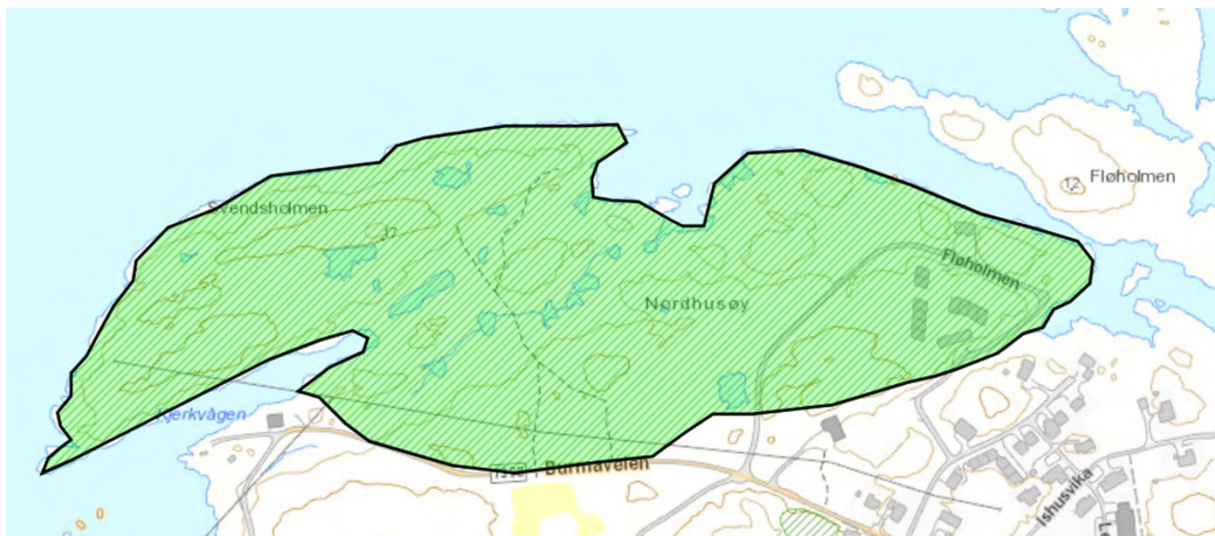
Her skal det vurderes hvilke endringer tiltaket antas å medføre for de ulike miljøene eller områdene, og graden av denne endringen. Omfang angis på en syvdelt glidende skala: stort negativt - middels negativt – lite negativt - intet – lite positivt - middels positivt - stort positivt, og vises på en figur hvor omfanget markeres med en pil. Det kan være behov for å nyansere omfangsvurderingene ytterligere. Dette kan gjøres ved at pilen flyttes til høyre eller venstre innen en kategori. Linjalen er sammenfallende med y-aksen i konsekvensviften. Ved en positiv vurdering skal det tas stilling til om tiltaket fører til noe forbedring, forbedring stor forbedring for et område. Ved en negativ vurdering skal det tas stilling til om tiltaket vil føre til noe forringelse, forringelse eller ødeleggelse for et område.

Trinn 3. Samlet vurdering av konsekvenser

Det vil si å avveie mellom de fordeler og ulemper et definert tiltak vil medføre. Konsekvensen for et miljø/område framkommer ved å sammenholde områdets verdi og omfang. Konsekvensutredningen skal angis på en nidelt skala fra meget stor negativ til meget stor positiv konsekvens.

4.2 Registrering og vurdering av verdi for strandeng og strandsump

Området har tidligere vært i bruk til beitemark fram til 70-tallet, men er i dag ikke i bruk til dette. Det er et tjern innenfor planområdet som er oppfylt, se figur 10. Arealfordelingen i området er skrinng og jorddekt fastmark. Berggrunnen i området består av sure og fattig bergarter som granittisk gneis og migmatitt. Den marine avsetningen av skjellsand m.m. gir grunnlag for noe mer krevende plantesamfunn. Lokaliteten grenser til sjø og fastmark, men er noe diffus mot fattig myrlandt mark og fattig fastmark mot sør, samt at litt fastmark er av arronderingsmessige årsaker inkludert i lokaliteten (en lav rygg går gjennom den). Naturtypen framstår som en mosaikk i landskapet og det omfattes av små tangvoller og saltenger ytterst, til brakke og gradvis mer ferske eng-, sump-, og vannvegetasjon. Det er jamfør kartleggingen av området i 2007 ikke funnet noen spesielt sjeldne eller rødlista arter her. Det er likevel en artsrik flora i planområdet. Lokaliteten er viktig siden miljøet er ganske intakt og variert og representerer en av svært få landhevings- og strandengsystemer i kommunen. Nærområdet til planområdet er i temakart for kommuneplanens arealdel kartlagt som friluftslivsområder. Planområdet har flere tråkk/stier og tråkkene/stiene i området observeres godt fra flyfoto. Selve planområdet har nærhet til havet og det er god tilgjengelighet til sjøen.

Figur 18. Utbredelsen av strandeng og strandsump på Nordhusøy, kart fra naturbase.no.

- Av disse grunnene settes verdien av strandeng og strandsump slik planområdet framstår i dag til stor.

Tiltakets vurdering av verdi

Vurdering av verdien for strandeng og strandsump for området blir dermed satt til stor.

Verdi: Uten betydning Noe Middels Stor Svært stor

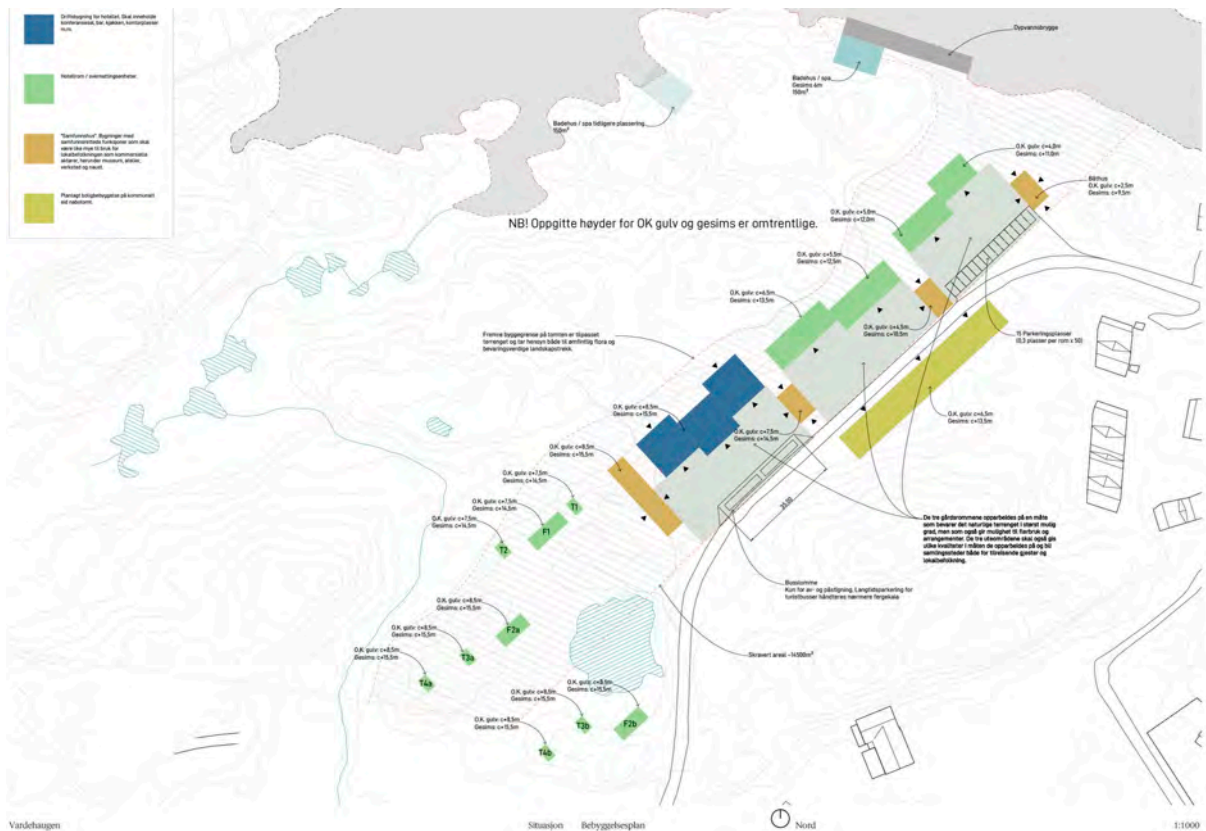
▲

4.3 Tiltakets påvirkning på naturtypen strandeng og strandsump

Påvirkningsvurderingene er et uttrykk for hvor store negative eller positive endringer det aktuelle tiltaket (alternativet) vil medføre for det enkelte område. Omfanget vurderes i forhold til alternativ 0. Videre må det begrunnes på hvilken måte tiltaket vil endre nærmiljøet.

For å begrense bebyggelsens utbredelse i planområdet og dermed også terrenginngrep i landskapet samt begrense inngrep i naturtypen strandeng og strandsump, er det valgt å legge den helt øst i planområdet, slik at det ligger nærmest mulig veien Fløholmen. For samfunnsbygget og de andre

bygningene er det ønskelig at de lager minst mulig terrenginngrep slik at det eksisterende landskapet bevares i størst mulig grad. Det er ønskelig å etablere badehus både ved brygga og i strandsonen øst for brygga. Deler av nærområdet er kartlagt som friluftsområde, se figur 5 for avgrensning av friluftsområdene, og det er ønskelig å gjøre planområdet mer attraktivt for allmennheten ved å etablere stier og klopper. Disse tiltakene vil også begrense tråkk i naturmarka og dermed beskytte den sårbare vegetasjonen i området i større grad enn uten.

Figur 8. Kartskisse fra arkitekt Vardehaugen as datert 21.04.20, skissen viser bygningsmassens funksjoner og plassering i planområdet.

- Tiltakets påvirkning for naturtypen strandeng og strandsump ved utbygging av samfunnshotell, minihotell, museum samt badehus og brygge medfører derfor noe forringelse.

Tiltakets samlede påvirkning

Tiltakets samlede påvirkning ses derfor på som noe forringelse av planområdet.

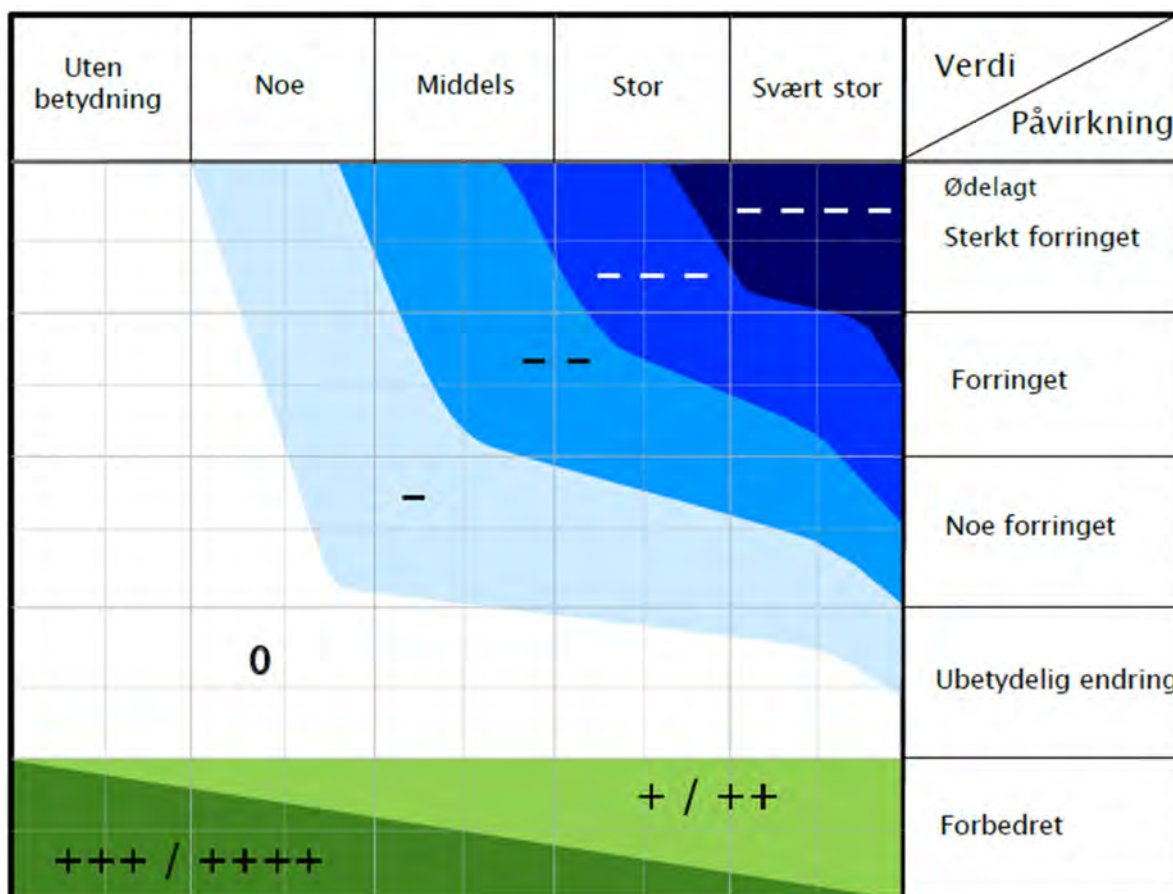
Ødelagt/ Sterkt forringet	Forringet	Noe forringet	Ingen endring/ Ubetydelig endring	Noe forbedret	Forbedret	Stor forbedring
		▲				

4.4 Samlet vurdering av konsekvenser

Her kombineres områdets verdi og tiltakets påvirkning for å få frem den samlede konsekvensen av tiltaket. Med konsekvenser menes de fordeler og ulemper et definert tiltak vil medføre i forhold til alternativ 0. Konsekvensvurderingen angis på en ni-delt skala fra meget stor negativ til meget stor positiv konsekvens.

Det skal gjøres en vurdering av hvert alternativ samlet for de ikke-prissatte konsekvensene. Det skal også redegjøres for om disse konsekvensene er positive eller negative i forhold til alternativ 0, samt hvilke alternativ som er best og dårligst i forhold til den samlede vurderingen av de ikke-prissatte temaene.

Eventuelle avbøtende tiltak eller annen informasjon, eksempelvis usikkerhet, som kan ha betydning for valg av alternativ, skal framgå som merknad i den samlede konsekvensvurderingen. Avbøtende tiltak kan også redusere graden av negative konsekvenser.

Figur 9. Konsekvensviften. Konsekvensen for et tema framkommer ved å sammenholde grad av verdi i x-aksen med grad av påvirkning i y-aksen. Konsekvensen vises på en skala som går fra 4 pluss (+ + + +) til 4 minus (— — — —). De negative konsekvensgradene er knyttet til en verdiforringelse av et delområde, mens de positive konsekvensgradene forutsetter en verdiøkning, etter at tiltaket er realisert. (Statens vegvesen, 2018, Håndbok V712: Konsekvensanalyser).

Samlet vurdering av konsekvenser

Vurdering av dagens verdi for strandeng og strandsump ble satt til stor og tiltakets grad av påvirkning for tiltaket medfører noe forringelse for naturtypen. Konsekvensene av tiltaket blir med utgangspunkt i konsekvensviften mellom 1 minus og 2 minus, dvs. noe miljøskade til betydelig miljøskade for naturtypen strandeng og strandsump. Forslag til avbøtende tiltak vil kunne redusere graden av negative konsekvenser betydelig, se punkt 5. Avbøtende tiltak.

5. Avbøtende tiltak

1. Det er svært viktig å begrense terrenginngrepene i planområdet. Bebyggelse bør legges mest mulig inn i landskapet og skjæringer og fyllinger bør i den grad det er mulig unngås. Det bør utarbeides detaljtegninger for landskap/utomhus.
2. Byggegrensen bør settes slik at man i størst mulig grad begrenser inngrep i naturtypen strandeng og strandsump.
3. Tilrettelegge for stier som tar hensyn til naturtypen strandeng og strandsump. Tilrettelegte stier vil kunne føre til mindre tråkk i den sårbare naturtypen. Det bør vurderes stier av typen svevestier.
4. Muliggjøre og tilrettelegge for fremtidig beiting i planområde med tanke på skjøtsel av naturtypen strandeng og strandsump.
5. Gravemaskiner, spesielt ved minihotellene, bør ha gummibelter, og det er viktig at alle anleggsmaskiner ikke berører mer terreng enn høyst nødvendig.
6. Det bør ikke foregå lagring av masser eller materialer/utstyr i områder som skal beholde sin opprinnelige karakter og naturtype.

6. Konklusjon

- Verdien for strandeng og strandsump slik området er i dag vurderes som stor.
- Graden av påvirkning for tiltaket medfører noe forringelse for planområdet.
- Samlet vurdering av konsekvenser etter konsekvensviften (verdi og påvirkning) blir mellom 1 minus og 2 minus, dvs. noe miljøskade for området til betydelig miljøskade for naturtypen strandeng og strandsump, jfr. figur 9. Konsekvensviften.

7. Referanser

Skriftlige referanser

- Statens vegvesen, 2018, Håndbok V712: Konsekvensanalyser, veiledning
- DN-håndbok nr. 11-2000 og DN-håndbok 13-2007 i forhold til kartlegging og vurdering av biologisk mangfold.
- DN-håndbok nr. 18: Friluftsliv i konsekvensutredninger etter plan- og bygningsloven, 2001
- DN-veileder M-1102: *Kartleggingsinstruks, 2018*
- DN-veileder: *Metode for landskapsanalyse i kommuneplan, 2011*
- NINA: Verdisetting av naturtyper av nasjonal forvaltningsinteresse, rapport 1357, 2017
- Kommuneplan for Træna, 02.01.20, arealplan-ID 201901

Databaser og nettbaserte karttjenester

- Gårdskart: www.gardskart.skogoglandskap.no
- Arealisdata på nett. Geologi, løsmasser, bonitet: www.ngu.no/kart/arealisNGU/
- Artsdatabanken. Artskart. Artsdatabanken og GBIF-Norge. www.artsdatabanken.no
- Direktoratet for naturforvaltning. Naturbase: www.naturbase.no